

EVROPSKA ANKETA EKONOMSKEGA OKOLJA

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

Podjetja v iskanju svežih moči

Izvozna pričakovanja
visoka
stran 2

Pričakovanja podjetij
glede na velikost
stran 3

Izzivi
stran 4

EVROPSKA ANKETA EKONOMSKEGA OKOLJA

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

Oktober 2018

Izdajatelj:

Analitika GZS

Gospodarska zbornica Slovenije

Dimičeva 13, 1504 Ljubljana

tel. 01/5898-170

faks: 01/5898-100

e-pošta: analitika@gzs.si

<http://analitika.gzs.si>

Avtor: Darja Močnik, mag. posl. ved

Oblikovanje: Samo Grčman

© Analitika GZS, 2018

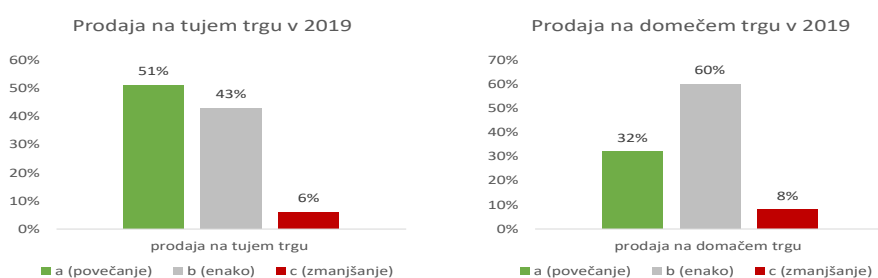
Uporaba podatkov in ugotovitev iz publikacije je zaželeno, vendar le z navedbo vira. Kopiranje ni dovoljeno.

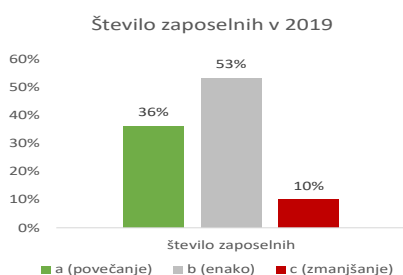
Izvozna pričakovanja še visoka

V aktualni anketi o gospodarskih pričakovanjih v letu 2019 (metodologija Eurochambres) so slovenski gospodarstveniki kot največjo težavo izpostavili pomanjkanje izkušenih delavcev, sledijo stroški dela ter domače povpraševanje. Večji del podjetij pričakuje porast prodaje na tujem trgu, vseeno jih 40 % pričakuje, da se bodo splošni pogoji poslovanja za njihovo podjetje poslabšali.

Po anketi Analitike GZS »Evropska anketa ekonomskega okolja v 2019«, izvedeni v drugi polovici septembra, so leto 2019 anketirana podjetja ocenila kot optimistično o večini poslovnih parametrov. Obenem so mnenja, da se bodo splošni pogoji poslovanja za njihova podjetja poslabšali. Najbolj optimistična so bila podjetja pri napovedi prodaja na tujem trgu, saj prevladuje delež podjetij, ki pričakuje povečanje izvoza kot pa tistih, ki pričakuje njegovo zmanjšanje (saldo v skupnem +44 o.t.). Kljub trgovskim trenjem, Brexitom in geopolitičnimi napetostmi, ki slabijo stabilnost mednarodnega okolja, so slovenski izvozniki še vedno optimistični. Malo manj so podjetja optimistična pri prodaji na domačem trgu, kjer jih kar 60 % pričakuje, da bo prodaja ostala na ravni iz leta 2018, medtem ko je saldo pozitivnih in negativnih pričakovanj predstavlja +24 o.t. Zadržanost do domačega trga je že tradicionalna v zadnjem desetletju.

Večje povpraševanje podjetij po delavcih ob višjih naročilih in pomankanje tistih, ki sousposobljeni, vplivata na ocene gospodarstvenikov, da bodo v 2019 še dodatno zaposlovali (saldo odgovorov +26 o.t.). Dobra polovica (53 %) gospodarstvenikov ocenjuje, da števila zaposlenih ne bo spreminjala.

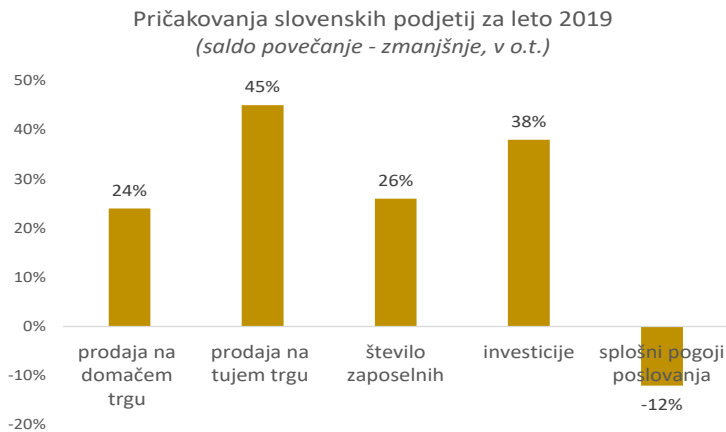
Sodelujoča podjetja

V anketi Eurochambres 2019 je drugi polovici septembra sodelovalo 78 gospodarskih družb.

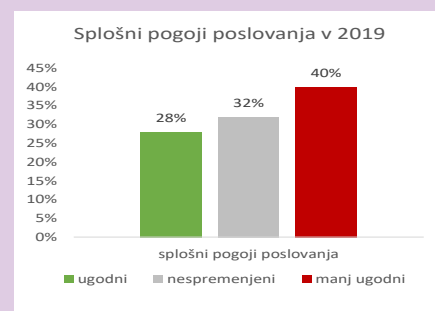
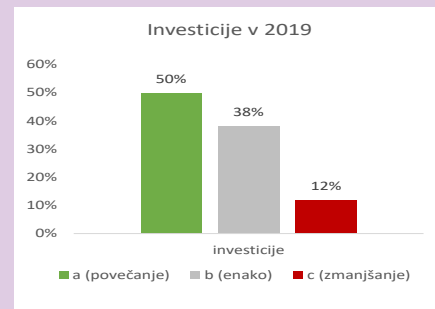
Saldo odgovorov

Delež tistih podjetij, ki pričakuje povišanje oziroma izboljšanje določene poslovne kategorije, znižano za tiste, ki pričakuje znižanje oziroma poslabšanje.

Večje potrebe po modernizaciji in nadgradnji strojev in naprav se bodo odrazile v večjih investicijah podjetij. V prid večjemu investiranju so še vedno ugodni pogoji financiranja in nižja zadolženost podjetij. Po Anketi GZS bodo družbe v letu 2019 ponovno investirale več - kar polovica podjetij ocenjuje, da bo investiralo več (v opredmetena in neopredmetena sredstva), le 12 % anketiranih podjetij pa naj bi investiralo manj (saldo +38 o.t.).

Pogoji poslovanja slovenskih družb naj bi v obeh letih ostali na podobnih ravneh. Mikro in majhne družbe pričakujejo v 2019 njihovo izboljšanje, srednje in velike pa rahlo poslabšanje.

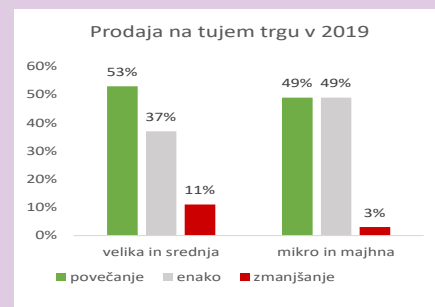
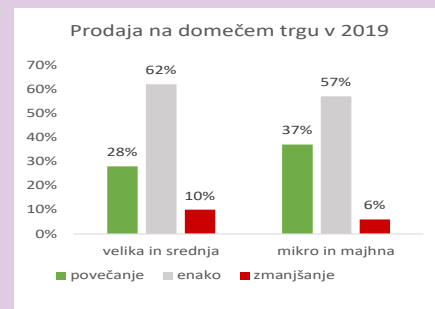
PRIČAKOVANJA PODJETIJ GLEDE NA VELIKOST

Pričakovanja malega gospodarstva (mikro in malih podjetij) naj bi bila nekoliko bolj višja v letu 2019 po glavnih parametrih: prodaji na tujem trgu, izvozi, investicijah ter tudi zaposlenih. Velike in srednje družbe so nekoliko bolj zadržane, a so še vedno precej optimistične.

Podjetja so za leto 2019 najbolj optimistična pri prodaji na tujem trgu, saj so nova naročila na visokih ravneh. Optimistični so tudi glede investicij, saj jim ugodno financiranje, visoko povpraševanje ter boljše bilance omogočajo vlaganje v investicije, tako v stavbe (predvsem v proizvodne kapacitete) kot tudi v druga osnovna sredstva.

Izvozni optimizem je zelo visok. V 2019 naj bi višji izvoz pričakovalo 51 % vseh podjetij, 6 % padec izvoza, na ravni iz leta 2018 pa naj bi se izvoz ohranil pri 43 % podjetij. Velika in srednja podjetja so bi bila pri pričakovanjih zgolj nekoliko bolj zadržana (saldo: 41 o.t.) kot mikro in majhna (saldo: 46 o.t.).

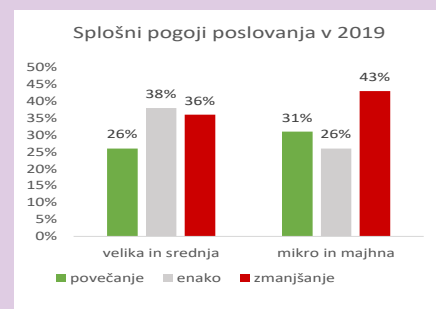
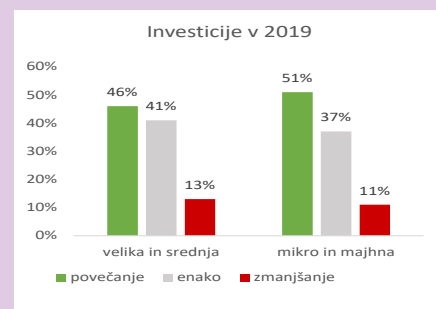
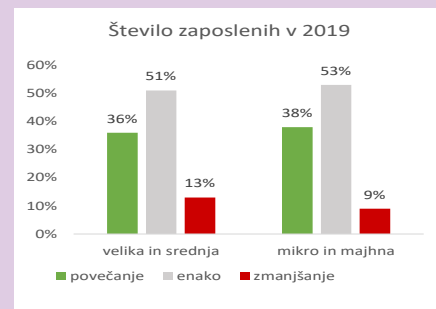
Za leto 2019 so podjetja optimistična, saj jih skupaj 32 % pričakuje večjo prodajo, 60 % nespremenjeno, zgolj 8 % padec. Mikro in majhna podjetja v povprečju pričakujejo boljšo prodajo na domačem trgu (saldo: +31 o.t.) kot srednja in velika podjetja (saldo: +18 o.t.).

Pri investicijah družbe ne bodo varčevale. Več kot polovica jih v 2019 pričakuje njihovo rast, padec 12 %, na ravni iz leta 2018 pa bo investicije ohranilo 38 % podjetij. Med srednjimi in velikimi družbami naj bi investicije povečala slaba polovica družb (saldo: 33 o.t.), še bolj pa se bo investicijska aktivnost povečala med mikro in malimi družbami - kar ocenjuje 51 % podjetij (saldo: 40 o.t.).

Zaposlenost naj bi se v letu 2019 povečala pri 36 % podjetij, nespremenjena naj bi ostala pri 53 %, zmanjšala pa naj bi se pri 10 % podjetij. Pri mikro in malih podjetjih ter velikih in srednjih podjetjih je delež družb, kjer bo ostalo njihovo število nespremenjeno, enak - več kot polovičen (saldo: 51 o.t.), medtem ko so bile srednje in velike družbe napovedale nekoliko večji odstotek odpuščanja. Slednje napovedujejo potrebo po delavcih (saldo: 23 o.t.). Pri mikro in majhnih podjetjih pa naj bi bil ta delež še nekoliko večji (saldo: 28 %).

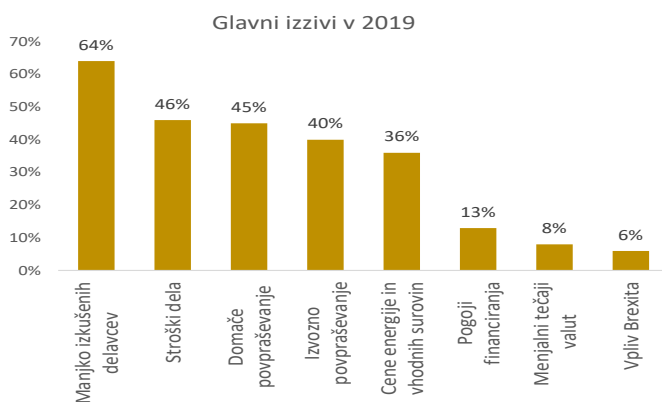
Pri vprašanju o pogojih poslovanja so slovenske družbe še vedno kritične. Zgolj 28 % podjetij jih za leto 2019 označuje kot ugodne, kar 40 % za manj ugodne, 32 % podjetij pa meni, da se splošni pogoji za njihovo poslovanje ne bodo spremenili. Mikro in majhne družbe so še nekoliko bolj kritične (saldo: -12 o.t.) kot srednje in velike (saldo: -10 o.t.). Tudi v preteklih vprašalnikih je bilo drobno gospodarstvo bolj kritično.

Saldo (povečanje-zmanjšanje)	velike in srednje	majhne in mikro	skupaj
Prodaja na domačem trgu	18%	31%	24%
Prodaja na tujem trgu	41%	46%	45%
Število zaposlenih	23%	28%	26%
Investicije	33%	40%	38%
Splošni pogoji poslovanja	-10%	-12%	-12%

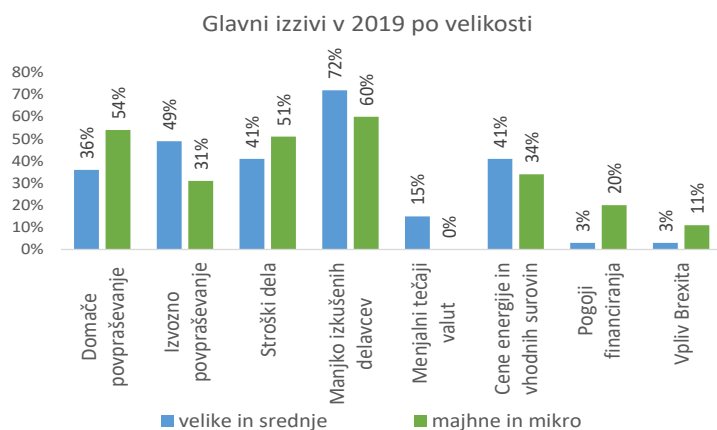

GLAVNI IZZIVI

Na ravni Slovenije so bili **ključni izzivi za poslovanje v letu 2019** primanjkljaj izkušenih delavcev (64 %), stroški dela (46 %) in domače povpraševanje (45 %), čemur je sledilo tuje povpraševanje (40 %). Podjetniki so mnenja, da osta še najmanjša izziva Brexit (6 %) in menjalni tečaj valut (8 %). To je povsem logično. Slovenija sicer izvozi v veliko Britanijo preko 540 mio EUR oz. 1,9 % celotnega izvoza blaga ter uvozi preko 380 mio EUR oz. 1,4 % celotnega blaga, kar je relativno malo. Tri četrtine trgovine tudi poteka v evrih, zato gibanje velut ni ključna determinanta poslovnega uspeha.

Pri ključnih izzivih za poslovanje v letu 2019 so mikro in male družbe izpostavile pomanjkanje izkušenih delavcev (60 %) in stroške dela (51 %) ter šibko domače povpraševanje (54 %). Srednje in velike družbe so na prvem mestu izpostavile pomanjkanje izkušenih delavcev (72 %) in šibko izvozno povpraševanje (49 %), stroške dela, cene energije in vhodnih surovin (vse po 41 %). Mikro in mala podjetja najmanj skrbi menjalni tečaj valut ter vpliv Brexita, saj so bolj vezana na domači trg in jih zunanje okolje prizadene posredno. Velike in srednje družbe med najmanj ključnimi izzivi vidijo pogoje financiranja, ki so še ugodni, ter bodo najverjetneje takšni ostali tudi v 2019 ter vpliv brexita. Kaj se bo spremenilo v naslednjem letu, še ni točno jasno, kljub temu a podjetja pričakujejo uvedbo carin.

Izzivi, delež v %	velike in srednje	majhne in mikro	skupaj
Domače povpraševanje	36%	54%	45%
Izvozno povpraševanje	49%	31%	40%
Stroški dela	41%	51%	46%
Manjko izkušenih delavcev	72%	60%	64%
Menjalni tečajji valut	15%	0%	8%
Cene energije in vhodnih surovin	41%	34%	36%
Pogoji financiranja	3%	20%	13%
Vpliv Brexita	3%	11%	6%